

Post-trade made easy

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Osinkojen lähdeverotuksen muuttaminen
Viite: VM083:00/2017

Helsinki, 28.8.2017

Euroclear Finlandin lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain, ennakkoperintälain sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Euroclear Finland Oy (jäljempänä "Euroclear Finland") kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Euroclear Finlandin rooli maksettaessa osinkoa hallintarekisteröidyille osakkeilla sekä perittäessä veroa tästä tulosta

Euroclear Finland toimii osingonmaksuihin liittyen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 1 luvun 3 pykälän 5 ja 10 -kohtien mukaisena arvopaperikeskuksena sekä tilinhoitajana. Näissä rooleissa tapahtuvaa osinkojen maksuun ja verojen pidättämiseen liittyvää toimintaa on kuvattu alla roolikohtaisesti.

1. Euroclear Finlandin rooli arvopaperikeskuksena

Euroclear Finlandin rooli arvopaperikeskuksen maksettaessa osinkoja hallintarekisteröidyille osakkeille keskittyy itse osingonmaksuprosessissa toimimiseen sekä siihen liitännäiseen verokorjausten tekemiseen alla tarkemmin kuvatulla tavalla.

Osingonmaksuprosessi pääpiirteittäin:

Osinkoa maksava liikkeeseenlaskija (eli maksaja) ilmoittaa maksettavan osingon määrän sekä ajankohdan Euroclear Finlandille. Euroclear Finland tiedottaa osingonmaksusta tilinhoitajille.

Osingonmaksun täsmäytyspäivän päätteeksi Euroclear Finland laskee arvosuustileiltä osinkoon oikeuttavan omistumäärän (eli osinkoon oikeutettujen osakkeiden kokonaismäärän) ja asettaa omistumäärät tilinhoitajien saataville järjestelmänsä kautta. Tämän jälkeen tilinhoitajat suorittavat omissa prosesseissaan verojen määrittelyn, eli ilmoittavat soveltuvat verolajit sekä lajien mukaisen perittävän veron euromäärän Euroclear Finlandin järjestelmään.

Maksupäivää edeltävänä päivänä Euroclear Finland ilmoittaa maksajalle tilinhoitajakohtaiset osingon nettomäärät maksua varten.

Euroclear Finland antaa maksajalle maksuohjeen verojen suorittamiseksi, sekä antaa maksajan puolesta oma-aloitteisten verojen veroilmoituksen verokautta seuraavan kalenterikuukauden yleiseen eräpäivään mennessä.

Maksuvuoden päättymisen jälkeen Euroclear Finland tekee maksajan puolesta vuosilmoitusyhteenvedon verottajan määräämällä tavalla.

Perityn veron korjaaminen:

Maksuvuoden aikana Euroclear Finland ylläpitää tietoa sekä tilinhoitajakohtaisesti että maksajakohtaisesti perityn veron kokonaismäärää verolajeittain. Tilinhoitajilla on maksuvuoden ajan mahdollisuus ilmoittaa Euroclear Finlandin järjestelmään perityn veron määrään ja/tai verolajiin kohdistuvista korjauksista.

Euroclear Finland tekee maksajan puolesta korvaavan oma-aloitteisten verojen ilmoituksen kuukausittain, mikäli tilinhoitajat ovat ilmoittaneet korjauksista, sekä antaa maksajalle tiedon verokorjauksista.

Mikäli tilinhoitaja ilmoittaa maksuvuoden jälkeen verojen määrään tai verolajiin kohdistuneista korjauksista, Euroclear Finland tekee maksajan puolesta ilmoituksen korvaavasta veroilmoituksesta ja vuosiyhteenvedosta.

Tulevia muutoksia Euroclear Finland roolissa arvopaperikeskuksena

Euroclear Finland toteuttaa parhaillaan monivuotista järjestelmäinfrastruktuurin uusimishjelmaa. Uusimishjelmalla on vaikutuksia myös osingonmaksuprosessiin liittyviin palveluihin.

Uuden järjestelmän myötä Euroclear Finlandin on tarkoitus laskea osingonmaksun täsmäytyspäivänä omistusmäärien lisäksi myös verojen lajit ja määrät tilinhoitajien ilmoittamien tietojen perusteella. Muutoksen myötä tilinhoitajat ilmoittavat arvo-osuustilikohtaisesti osingon saajien veromaa- ja veroprosenttitiedot Euroclear Finlandin järjestelmään osingon täsmäytyspäivään mennessä ja Euroclear Finland käyttää annettuja tietoja tilikohtaiseen verojen määrittämiseen.

Tilinhoitajat voivat myös pyytää verokorjauksia veron määrien ja/tai veromaatietojen perusteella arvo-osuustilikohtaisesti järjestelmän kautta.

Palvelun laajentamisen lisäksi Euroclear Finlandin aiemmin mainitut tehtävät pysyvät ennallaan. Uusimishjelman seuraavat vaiheet toteutetaan vuosien 2018 ja 2019 aikana. Vuoden 2018 käyttöönotolla ei ole varsinaista vaikutusta osingonmaksuun eikä verojen määrittämiseen.

Osingonmaksun aikatauluun on myös tulossa muutos. Aikataulua nopeutetaan kansainvälisen käytännön mukaisesti niin, että osingonmaksun täsmäytyspäivän ja maksupäivän väliin jää vähemmän päiviä. Nykyisin maksupäivä on aikaisintaan viides pankkipäivä täsmäytyspäivän jälkeen. Parannetussa aikataulussa maksupäivä on kolmas pankkipäivä täsmäytyspäivän jälkeen. Osingon voi maksaa myös nopeammalla aikataululle tarvittaessa – nopeimmillaan heti täsmäytyspäivää seuraavana päivänä.

2. Euroclear Finlandin rooli tilinhoitajana

Euroclear Finlandin rooli tilinhoitajana maksettaessa osinkoja hallintarekisteröidyille osakkeille keskittyy myös osingonmaksuprosessissa toimimiseen sekä siihen liitännäiseen verokorjausten tekemiseen alla tarkemmin kuvatulla tavalla.

Osingonmaksuprosessi pääpiirteittäin:

Euroclear Finland välittää tilinhoitajana asiakkailleen netto-osingot sekä raportoi verottajalle pidätetyt verot.

Osakkeenomistajan, joilla on suoran omistuksen tili, verotus määräytyy tilinhoitajan arvo-osuusjärjestelmässä olevan arvo-osuustilin sekä tilinhaltijan asiakkaan perustietojen perusteella. Veroraportointiin liittyvät tiedot saadaan suoraan tilinhoitajan omasta järjestelmästä.

Hallintarekisteröityjen osakkeenomistajien osalta loppusaajatiedot eivät yleensä ole tilinhoitajan tiedossa, joten osingonmaksun yhteydessä oletusarvoisesti veroprosenttina käytetään kulloinkin voimassa olevaa yleistä lähdeveroprosenttia. Hallintarekisteröidyn tilin tilinhaltijalla on mahdollisuus erillisellä sopimuksella ja tiettyjen laissa mainittujen edellytysten täytyessä pyytää osingosta perittävän veron korjaamista verosopimusten mukaisiksi. Jotta sijoittaja, jonka osakeomistus on hallintarekisteröity, saisi osingot verotettua sovellettavan verosopimuksen mukaisesti maksupäivänä, tulee hänen säilyttäjäpankkina Suomessa toimivan hallintarekisterinhoitajan (tilinhoitaja) saada tiedot loppuomistajasta ennen osingonmaksua.

Osinko-oikeudet määräytyvät asiakkaille täsmäytyspäivän päättävän saldon mukaan. Osakekaupassa osinko-oikeus maksettavaan osinkoon määräytyy kauppapäivän mukaan. Mikäli kaupanselvitys viivästyy ja osingollinen kauppa selviytyy vasta täsmäytyspäivän jälkeen, osingot kirjautuvat väärälle tuotonsaajalle. Tilinhoitajat tekevät täsmäytysaikana täsmäytyspäivän perustella muodostettuihin tuottotapahtumiin tarvittavat korjaukset, jotta osingot saadaan kirjattua oikealle tuotonsaajalle. Täsmäytysaika alkaa täsmäytyspäivää seuraavana pankkipäivänä ja päättyy kaksi päivää ennen osingon maksupäivää.

Tiedot hallintarekisteröidyistä sijoittajista kerätään pitkienkin säilytysketjujen takaa. Tiedot ovat peräisin sijoittajaa lähinnä olevan säilyttäjän tili/asiakasjärjestelmästä. Tilinhoitajalla (tai edes tilinhoitajan asiakkaalla, eli hallintarekisteröidyn tilin haltijalla) ei ole pääsääntöisesti mitään sopimussuhdetta loppuomistajiin. Tiedot voivat tulla useiden eri finanssilaitosten asiakasjärjestelmästä. Liikkeeseenlaskijan sijoittajakunnasta riippuen, yhteen tuottotapahtumaan voi liittyä tuhansia loppusaajia. Tiedot vaativat usein rikastamista, jotta tilinhoitajan on mahdollista täyttää veroraportointi-

velvollisuudet. Toimitetun tiedon oikeellisuuden verifiointi ei myöskään perustu mihinkään automaattiseen tietokantaan.

Lähdeverotuksen yksinkertaistettu menettely mahdollistaa sen, että tietyin edellytyksin liikkeeseenlaskija voi periä verosopimuksen mukaisen lähdeveron jos lähdevero on vähintään 15 prosenttia, vaikka täydellisiä loppusaajatietoja ei olisikaan maksuhetkellä maksajan tiedossa.

Maksupäivää edeltävä päivänä Tilinhoitaja ilmoittaa soveltuvat verolajit sekä lajien mukaisen perittävän veron määrän Euroclear Finlandin ylläpitämään TaxMill-järjestelmään. Maksuvuoden päättymisen jälkeen tilinhoitaja tekee maksajan puolesta vuosi-ilmoituksen verottajan määräämällä tavalla.

Perityn veron korjaaminen:

Osingon maksupäivän jälkeen maksuvuoden aikana Euroclear Finland korjaa tilinhoitajana asiakkailtaan väärin perittyjä lähdeveroja lainsäädännön mukaisin edellytyksin. Maksupäivän jälkeisiin verokorjauksiin yksinkertaistettua menettelyä ei voi soveltaa, joten verokorjaukset maksupäivän jälkeen vaativat aina täydelliset loppusaajatiedot, jotta verot voidaan korjata loppusaajille verosopimusten mukaisiksi.

Euroclear Finland tallentaa kaikki osinkoihin liittyvät verokorjaukset sekä osingollisten kauppojen korjaukset TaxMill-järjestelmään. Tapahtumista muodostuu kuunvaihteen jälkeen maksuohje, jonka perusteella liikkeeseenlaskija maksaa liikaa perityn veron edelleen asiakkaalle toimitettavaksi. Jos asiakkaalta on peritty liian vähän veroa, tilinhoitaja maksaa vastaavasti lisäveron liikkeeseenlaskijan pankkitilille.

Maksuvuoden jälkeen verojen korjaaminen tapahtuu tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus verottajalle. Euroclear Finland osallistuu joissain tapauksissa asiakkaiden oikaisuvaatimusten prosessointiin.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset Euroclear Finlandin toimintaan

Toimiessamme arvopaperikeskuksen roolissa katsomme esityksellä olevan taloudellisia vaikutuksia resurssikustannusten kasvamisen myötä erityisesti nykyisestä yksinkertaistetusta menettelystä luopumisen johdosta.

Yksinkertaistetun menettelyn käyttöönottoa perusteltiin aikanaan mm. suomalaisten pääomamarkkinoiden toimivuuden ja kilpailukyvyn turvaamisella ja luotettavan lähdeveron perintäjärjestelmän aikaansaamisella.

Nykyinen yksinkertaistettu menettely on mahdollistanut laajalti lopullisen lähdeveroprosentin käyttämistä suureen osaan osingonmaksuista, koska säilyttäjät ovat voineet avata omissa järjestelmissään tilin yhtä verosopimuksen mukaista lähdeveroon oikeutettua veromaata kohden tässä valtiossa asuville loppuasiakkaille. Samoin saman veroprosentin omaaville eri verosopimusvaltioiden mukaisille loppusaajille on voitu avata yksi tili, jonka perusteella verot on määritetty. Kun yksinkertaistetusta menettelystä luovutaan, myös tällaisen tilikohtaisen jaottelun hyödyt häviävät.

Nykyisen käytännön mukaisesti on tavallista, että maksajalla ei ole kaikkia osinkojen loppusaajatietoja saatavilla osingon maksuhetkellä. Tällöin maksaja pidättää maksuun liittyen osingoista maksimiveron. Yksinkertaistetun menettelyn poistaminen laajentaa tällaisten osingonmaksujen määrää, joissa yksilöidyt loppusaajatiedot tulee olla maksajalla maksuhetkellä.

Osinkoihin oikeutettuja osakkeita voidaan säilyttää useammalla eri tasolla lukemattomien eri säilytyslaitosten toimesta. Jokaisella säilytyslaitoksella on omat tietojärjestelmänsä ja omat standardoimattomat asiakastietonsa, eivätkä nämä järjestelmät välttämättä ole yhteydessä toisiinsa millään tavalla. Tästä johtuen loppuasiakkaiden tietojen kerääminen on käytännössä pitkälti manuaalista työtä, joka vaatii omistusketjujen pituudesta ja laajuudesta johtuen huomattavan määrän henkilöresursseja.

Tämän johdosta loppusaajien yksilötietojen käsittelytyö lisääntyy säilytysketjun jokaisella tasolla, mikä johtaa vääjäämättä henkilöstökustannuksiin jokaisessa säilytysketjun toimijassa. Lisäksi henkilöresurssien ollessa kyseessä on todennäköistä, että lisääntynyt manuaalisen työn määrä tulee myös lisäämään virheellisten tietojen määrää. Tällöin hallituksen esityksessä mainittu tavoite lähdeverotuksen oikeellisuuden paranemisesta ja varmistuminen siitä, että hallintarekisteröidyistä osakkeista saaduista osingoista peritään säädetty vero, voi muodostua haasteelliseksi saavuttaa.

Oletusarvoisesti säilytysketjussa eivät kaikki loppusaajan yksilöivät tiedot ehdi maksajalle maksuun mennessä, jolloin hallintarekisteröidyistä omistuksista tullaan perimään varmuuden vuoksi aluksi 50% ennakonpidätys tai 35% lähdevero.

Tilinhoitajat tulevat täten oletettavasti tekemään entistä enemmän verokorjauksia maksun jälkeen Euroclear Finlandin järjestelmään. Tämän seurauksena oletamme maksuvuoden aikana tapahtuvien verokorjauspyyntöjen määrän kasvavan nykyisestä. Vastaavasti oletamme maksuvuoden jälkeisten verokorjausten määrän lisääntyvän – samoista syistä. Kasvavalla korjausten määrällä on henkilötyövuosien määrää lisäävä vaikutus ja näin ollen taloudellinen vaikutus voidaan katsoa olevan kustannuksia nostava tekijä.

Euroclear Finlandille tulee esitetyistä muutoksista johtuen aiheutumaan kertaluonteisesti järjestelmän kehityksestä aiheutuvia kustannuksia ja jatkuvaisluonteisesti henkilöstöresurssien lisätarpeesta aiheutuvia kustannuksia, joiden tarkkaa määrää on vielä hankala arvioida tässä vaiheessa.

Käsityksemme mukaan nykyinen yksinkertaistettu menettely on toiminut markkinoilla hyvin, eikä sen käyttö ole johtanut mainittaviin väärinkäytöksiin. Lisäksi ehdotettujen verolakimuutosten taustalla vaikuttavat arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain hyväksymisen yhteydessä annetut ponnet eivät edellytä yksinkertaistetusta menettelystä luopumista, joten näkemyksemme mukaan yksinkertaisesta menettelystä ei tulisi luopua lakimuutosten yhteydessä.

4. Vastuun kohdentaminen ja maksajaa lähinnä oleva säilyttäjä

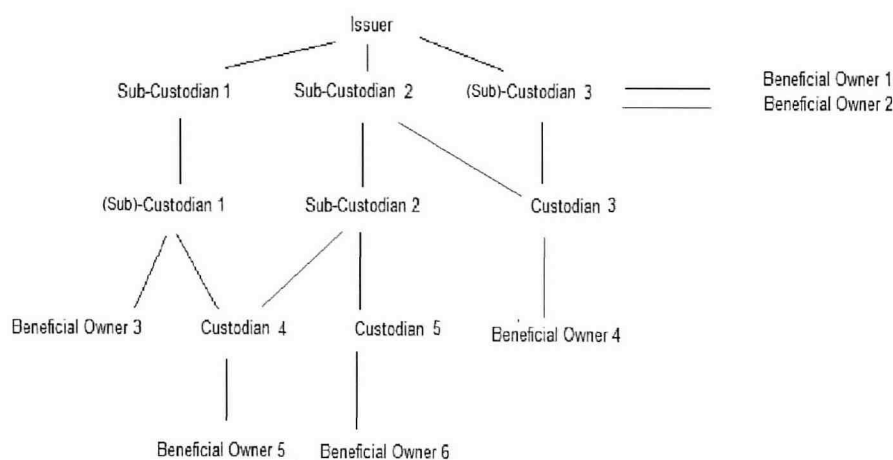
Esitetyn mukaisesti maksajan on huolellisesti selvitettävä osingon saajan asuinvaltio sekä varmistettava 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen määräyksien soveltamisen edellytykset.

Selvityksenä osinkoa koskevien määräyksien soveltumisen riittävän huolellisesta varmistamisesta pidetään sopimusta, jossa tilinhoitaja ja säilyttäjä sopivat hallintarekisteröidyn osakkeen säilyttämisestä.

Lisäksi hallintarekisteröidyn osakkeenomistajaa lähinnä olevan säilyttäjän on rekisteröidyttävä rekisteriin, jotta osakkeen omistajalle voidaan antaa kansainvälisen sopimuksen mukaiset veroedut osinkoa maksettaessa.

Lisäksi rekisteröitynyt säilyttäjä on vastuussa laiminlyöntinsä johdosta perimättä jääneestä verosta.

Tältä osin pyydämme huomioimaan, että maksajalla ei käytännössä ole mahdollisuutta selvittää osingon saajan tietoja ennen maksua hallintarekisteröityjen tilien kohdalla. Osingon saajien tiedot ovat tosiasiasa tilinhoitajien tai säilytysketjun säilyttäjien hallussa maksuhetkellä. Yhtiön omistajaluettelolta maksaja saa tiedon ainoastaan hallintarekisterin hoitajasta eli tilinhoitajasta.

Lisäksi, kuten oheisesta kuvasta käy ilmi, voi säilytysketju olla moniportainen ja sijoittajaa lähinnä oleva säilyttäjä on usean portaatan päässä maksajasta / tilinhoitajasta. Lisäksi säilytysketjussa voi olla useampia säilyttäjiä, joista jokaisella on omia loppuasiakkaita alisäilyttäjien lisäksi. Tällöin ketjussa ei ole eroteltavissa vain yhtä säilyttäjää, joka on lähimpänä loppuasiakasta.

Esityksessä ei käy ilmi, miten maksaja saisi tiedon

- Tilinhoitajan ja säilyttäjän sopiman sopimuksen sisällöstä,
- Kuka on se oikea säilyttäjätaho, jonka kanssa tilinhoitajan tulisi tehdä tämä sopimus, ja
- Miten maksajan taholta varmistetaan, että hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa lähinnä oleva säilyttäjä tulee rekisteröitymään säilyttäjärekisteriin. Tältä osin tulisi huomioida myös se seikka, että säilytysketju on jatkuvasti muuttuva rakenne loppuasiakkaiden muuttaessa asiakkuuksiaan säilyttäjästä toiseen.

Edellä kuvattu säilytysketju on lisäksi esimerkkinä siitä, että oikeassa tilanteessa eri säilytysketjussa voi olla useita säilyttäjiä. Mikäli kaikki säilyttäjät tulisivat loppu-

asiakasta lähimpänä säilyttäjänä rekisteröitymään säilyttäjärekisteriin, olisi edelleen maksajan mahdotonta varmistua nyt vaaditun sopimuksen olemassaolosta.

Mikäli esityksessä ajatellaan sopimusteknistä varmistamista, on huomioitava että käytännössä maksajalla on mahdollisuus tehdä sopimus ainoastaan tilinhoitajan kanssa. Tilinhoitaja tai tätä lähin säilyttäjä eivät välttämättä tiedä osakkeenomistajaa lähintä olevaa säilyttäjää. Tilinhoitajan ja säilyttäjän välisellä sopimuksella ei voida myöskään asettaa sitovia velvoitteita kolmannelle (loppusaajaa lähinnä olevalle säilyttäjälle), sopimukseen kuulumattomalle taholle, joten tältä osin sopimukseen tällaisen velvoitteen kirjaaminen käytännössä vain velvoittaisi säilyttäjän ryhtymään toimiin, joilla se varmistaa säilytysketjussa alla olevilta säilyttäjiltä saatavat tiedot.

Lisäksi tulisi selventää se/ne taho/-t, joille osingonmaksua varten tarvittavat tiedot tulisi ilmoittaa ja toimittaa. Vastuiden johdosta ainakin maksajalla ja rekisteröidyllä säilyttäjällä on intressissä tietojen saanti. Myös tilinhoitaja tarvitsee tiedot, koska tilinhoitaja käytännössä suorittaa maksut saatujen tietojen perusteella. Esityksessä olisi hyvä myös tarkentaa keskinäisten vastuiden jakautumista tilanteissa, joissa ketjussa on useampi rekisteröitynyt säilyttäjä.

5. Tilinhoitaja säilyttäjänä

Lisäksi toivoisimme hallituksen esityksessä otettavan kantaa tilinhoitajan ja säilyttäjän väliseen sopimukseen hallintarekisteröidyn osakkeen säilyttämisestä tilanteessa, jossa samalla taholla on molemmat (tilinhoitaja ja rekisteröitynyt säilyttäjä) roolit.

Hallituksen esityksessä olisi tarpeellista käsitellä tämä tilanne siten selkeällä tavalla, ettei tässä tilanteessa rekisteröitynyt säilyttäjä joudu huonompaan asemaan, kuin vastaava rekisteröitynyt säilyttäjä, joka ei ole samalla tilinhoitaja.

6. Muutosten voimaantulo

Ehdotetut muutokset vaativat voimaantullessaan muutoksia toimijoiden tietojärjestelmiin sekä vakiintuneisiin käytäntöihin niin Suomessa kuin myös muissa säilytysketjuun kuuluvissa toimijoissa eri valtioissa. Tämän johdosta pidämme perusteltuna, että muutettuja säännöksiä sovelletaan aikaisintaan vuodelta 2019 maksettaviin osinkoihin, jotta eri toimijoilla on riittävästi aikaa kaikki muut samanaikaiset säädöshankkeet huomioon ottaen tehdä vaadittavat muutokset tietojärjestelmiinsä ja muihin prosesseihin.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa Juha Sarin (juha.sarin@euroclear.eu).

Kunnioitavasti,

Euroclear Finland Oy

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hanna Vainio', with a long horizontal stroke extending to the right.

Name: Hanna Vainio
Title: CEO
Euroclear Finland